

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12
Pe 1 lună 2
Anul de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate trii de
zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admī-
nistrație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

O minciună dată de gol.

(*) Știm, că de câte ori bărbații de stat maghiari vor să arate de ce trebuie să căz-
nim mintea copiilor noștri cu învățarea
limbei ungurești în școală, cuvântul de că-
petenie este: *binele naționalităților!* Să li-
se dea astfel fiilor tuturor neamurilor pu-
tința s'ajungă — domni, adică să poată fi
slujbași, de stat, la comitat ori la comună.

Că asta este cea mai nerușinată min-
ciună, am dovedit-o nu odată. Întâiu, pen-
trucă sunt atâția flămânzi între unguri, în
cât până și pentru un loc de scriitor cu o
coroană pe zi se înștiințează sute de inși;
iar a doua, pentru că nici stăpânirea nu nu-
mește, nici cei din fruntea comitatelor nu
candidează nicăiri români, ori cât de buni
ar fi.

În privința asta avem pilde chiar în co-
mitatul nostru. Șirienii au luptat ani de
zile să pună pe un frate al lor, fiu harnic
al comunei, scriitor (copist) și n'au reușit
din cauză că fibirăul sprijinea pe un ovreiu.
La Cinteiu fibirăul Csukay, vestitul pașă,
a candidat un român numai ca »Stroh-
mann« (a pățit-o însă, căci românii l'au a-
les și astfel, numai pentru că era român;
n'a fost nici o mulțumire: la alegere s'a
dovedit slugă alui Csukay).

Iar ce ni-se vestește acum din Șimand,
comună fruntașă în comitatul nostru, pune
vâră la toate și dă de gol sfruntata min-
ciună pe care ministrii din Budapesta au
nerușinarea s'o spue la toate prilejurile
drept un mare adevăr.

Iată cele petrecute la Șimand...

Înainte cu zece ani cele două Șimande
(Edelspacher și Csernovits) s'au împreunat

într'o comună mare, pentru că așa credeau
domnii unguri: în felul acesta apucă ei
d'asupra și pe români îi vor duce de nas,
cum le place.

Românii d'acolo însă, toți harnici și cu
bune simțiri pentru cele naționale, conduși
de un preot cucernic, cum este bătrânul
Augustin Beleş și de tinărul proprietar Cor-
nel Grozda, s'au întărit astfel și mai tare,
încât însuși fostul fișpan Urbán Iván, care
are moșie acolo, de câteori a voit să pună
ceva la cale împotriva voinței românilor,
mergând chiar el la fața locului, de atâtea-
ori pătea rușine.

În cele din urmă cinstita varmeghie a
desfăcut iară Șimandul în două, cu toată
protestarea românilor cari sunt mai mulți.
Dar nici așa, românii nu s'au lăsat, ci umăr
la umăr stând, ca buni frați, au luptat cu
bărbăție și cuminenție, încât în amândouă
locurile au ales comitetul comunal după a
lor dorință. Votau lista românilor chiar și
cei aduși la alegere cu trăsurile domnești.

Domnului Urbán Iván și slujitorului său
Csukay, vestitul fibirău sub care s'a întâm-
plat *vărsarea de sânge dela Șepreus*, s'au
mângăiat cu puțința de a alege cel puțin
notari după dorința lor. În Edelspacher-Și-
mand ei au voit să aleagă pe un anume
Koczó István (dat afară din alt loc), alături
de care *fibirăul n'a candidat nici un ro-
mân*, ci numai un »Strohmann« (Reményik).
Poporul, pătruns de binele ce îl vrea Ur-
bán Iván și Csukay, a ales însă pe acest
»Strohmann«... Tot așa s'a întâmplat la
Csernovits-Șimand: ș'acolo românii față de
Niederhauser Rezső, doritul domnilor, au ales
pe »Strohmanul« Barna Elemér, atât ca
protestare împotriva stăpânirii, care cu sâla

vrea să pună slujbași, cât și pentru a bat-
jocori pe ceice vor să-i batjocorească...

Dacă lucruri de acestea se pot petrece
aci în preajma Aradului, unde în casa co-
mitatului orice ticăloșie este dată de gol și
sute de români sar în apărarea legii și cin-
stei, ce se va fi întâmplând în comitatele
unde domnii nu se tem de nici o scărma-
nare? Și dacă îndrăznește să facă astfel
de isprăvuri un Csukay, care a fost dubit
d'atâtea ori în casa comitatului, ce nu vor
fi îndrăznind a săvârși alții, mai puțin deo-
chiați?

Sună și răsună de altfel țara de isprava
pașalelor și bașibuzucilor cari își fac de
cap și aruncă umbră asupra cârmuirii co-
mitatelor.

Noi întrebăm pe vicișpanul Dálnoky:
până când în comitatul nostru fibiraele
sunt lăsate să se joace cu legea? Și lua-
tu-s'a hotărâre nestrămutată, că în comita-
tul acesta român nu va mai fi candidat?
Aibă curajul s'o mărturisească. S'o știm
și noi și poporul... Mai ales că nu e vorba
numai de naționalitate aci (la urma urmei
deplângem pe românul ajuns slujbaș), ci
de a nu fi batjocorit dreptul de alegere al
poporului și mai ales de *a nu-l întărita*...
Azi poporul se mai răsună trântind pe
candidații domnilor dela comitat și ale-
gând »Strohmanni«. Se poate însă ca o-
dată să i-se urască și poporului de atâta
batjocură, când răspunderea întreagă cade
apoi asupra celor cari în loc să cinstească
legea, își bat joc de ea ș'o calcă în pi-
cioare... Mai ales că nu în tot locul popo-
rul este atât de luminat și în curat cu
dreptul său cetățenesc, ca la Șimand.

Prin Maramureș.

— Note dintr'o excursie. —

Trenurile vicinale sunt cu toane. Așa și tre-
nul ce duce la Șugatag. Vr'o jumătate de ceas
își face preparativele la Cămară, un suburbiu al
Sighetului, după aceea pleacă în oraș și ia pa-
sagerii, ce-i află în gara de acolo. La Cămară
gara e foarte simplă: o verandă, în ea două la-
vițe, pline de prav. M'am rezemat de un colț al
verandei și petreceam cu ochii pe conductor,
care se silia să-și umple luleaua cu tabac cât
mai repede, fiindcă trebuia să dea signalul de
plecare.

În sfârșit... trenul a plecat la Sighet. Pe lavițe
ședeau vr'o doi jidani, în redingotele lor lungi,
purtate, cu niște ochi iuți, ageri. Cu stânga își
neteziau bărbile neîngrijite, cu dreapta gesticulau
nervos, boscorodind în jargonul lor, de bună
seamă despre »geșeft«. Lângă verandă pe paji-
ște ședea o femeie bătrână, bolnavă; se rezemă
de tovarășa-i, o femeie țepănă, dar muncită,
seacă. Le-am întrebat, de unde sunt? Mi-au răs-
puns că sunt din Giulești; cea mai bătrână e
bolnavă de picioare, a venit la »scăldușe« în
Vrijmort. Bătrâna e »jupâneasă«, femeie bogată,
are feciori învățați și fete măritate, toți sunt la
munca câmpului, ea singură boalește acasă. Din
când în când vine fină-sa aceasta, care o întovă-
rășise și la băi, și-i deretică prin casă, mai face
o mămăliguță, mai o »mâncărușe« din două
ouă.

— Vai, suspină bătrâna, de ce nu viue moar-
tea să mă ducă! Vezi, așa am rămas numai de
izbeliște pe capul pruncilor mei...

A fost atâta durere în glasul bătrânei. Din
ochii infundați în orbite au izvorât două lacrimi
calde și s'au prelins printre zbârciturile obrazu-
lui sec, palid.

S'a întors trenul din Sighet. Le-am ajutat să
între în cupeu.

— Servus Alexandre! — îmi strigă un glas
cunoscut din fereastra unui cupeu.

Mă întorc repede. Eră un vechiu prietin. Ur-
mă acum la teologie. Eram foarte vesel că l'am
întâlnit. Mergea acasă la Breb. Indată m'a poftit
și pe mine să merg cu el. M'a asigurat că vom
face excursie plăcută până la băile din Breb
ori poate și până în vârful Gutinului. N'a trebuit
mult să mă capacitez, mai cu seamă când am
știut că la excursie vor lua parte și niște fetițe
draguțe.

Prietenul îmi recomandă pe fratele cumnatului
său pe dl Ioanovici.

Întâia vorbă a domnului Ioanovici a fost cere-
rea de scuze, că nu poate vorbi românește. Când
era băiețan, vorbea bine românește, dar de când
s'a dus la școli, nici o vorbă românească n'a au-
zit. I-am spus să probeze, poate n'a uitat-o cu
totul. A vorbit, întâiu împiedecându-se la fiecare
vorbă, iar după vr'un jumătate de ceas vorbea
binișor. Poate bunicul său a fost român verde,
acum însă toată familia e maghiarizată. Un frate
al său și-a părăsit și biserica românească, acum
e profesor într'un seminar latin.

Am ajuns la gara Șugatagului. Ne-am dat jos.
De acolo într'o jumătate bună de ceas vom ajunge
la Breb. Am apucat pe o cărăruie, printre sămă-
nături și fânațe. Prietenul meu, clericul, ne amuza
cu fel și fel de istorii din vieța teologilor din

Gherla. Atunci am auzit poate întâia oară despre
hărțuielile și luptele teologilor »ungureni« și »ar-
deleni« din Gherla.

— Dacă în seminar — termină clericul — unde
este mai mult idealism, mai mare iubire frățească,
dacă deja acolo incolțește ura între slujitorii ace-
luiăș domn Hristos, atunci nu mă mir de starea
deplorabilă din dieceză. Tot aceasta e cauza, pen-
tru care românismul chir în părțile acestea e mai
amenințat.

Am ajuns aproape de sat. Satul e în vale, prin
mijlocul lui curge un râuleț sprinten, care umple
satul cu glasul său sglobiu, copilăresc. Am vă-
zut puțini jidovi. Semn bun. Biserica satului
e veche, bătrână. Casa parohială, se vede, a fost
și mai dărăpănată, deci au durat una nouă, fru-
mușică, dar nici prea mare, nici prea domnească.
Acum ar fi vremea să zidească și o biserică
nouă, de piatră. Și cred că se va face, pentru că
poporeni sunt oameni deștepți și evlavioși. Mi-se
spune că e unul dintre acele puține sate mara-
murășene, unde se cetește ceva românește; abo-
nează foi, le place mult cetitul. Dar, firește,
și preotul cetește. Sătenii sunt foarte bucuroși,
când li se dă prilej să cetească ceva, deci preo-
ților și dascălilor nu le-ar căsuța multă durere
de cap să introducă vr'o foaie între țărani. Dar
întâi ei trebuie să cetească, ei trebuie să fie pă-
trunși de dragostea limbei și a neamului româ-
nesc, întâi în inima lor trebuie să se sălășuiască
dorințele și idealurile românismului.

Era vreme, când cu inimă cucernică ceream
milostivului Dumnezeu, să ne trimeată preoți
mulți — mulți, buni, neînfricați și cu dragoste
de neam. Cu vremea, am scărâțat numărul, cași

Suntem însă pretutindeni în curat cu un lucru: să știm unguște cum a știut Arany János, să fim la suflet curați ca aurul și călăuziți de gândurile cele mai drepte și supuși ca oile, nici atunci în slujbe nu vom ajunge, căci de ar fi de zece ori atâtea locuri, nici atunci nu s'ar ajunge ungurilor cari așteaptă hămesiți. Iar cine ajunge, vai de sufletul lui și de soarta copilașilor săi.

Tot așa: sfruntat neadevăr grăiesc miniștri când prin învățarea limbei maghiare zic că vor să ne dea un mijloc de traiu... Că atât îi doare pe ei capul de soarta noastră, cât ne frământă pe noi grija pentru cei din lună. Și însuș Apponyi vrea să ne ia școlile nu pentruca sub îngrijirea stăpâniei să ajungem mai învățați și la slujbe, ci să deschidă loc, pe banii noștri, droaiei de învățători unguri, jidovi și de altă nație cari vor năpădi satele noastre ca niște lăcuste.

Acesta-i adevărul.

Conflictul croato-maghiar. Presa coaliționistă ia cu regrete la cunoștință sistarea tratatelor între croați și guvernul ungar, în urma ținutei categorice a celor dintâi. Dar de aceea maghiarii nu se tem, că pe partea lor nu e numai puterea — cum zice »B. H.« — ci și dreptul, legea și greutatea morală, care zace în puterea legii. Ar fi vorbit adevărat ziarul șovinist, dacă ar fi întors fraza astfel: »Pe partea noastră este și dreptul și legea și greutatea morală, pentrucă pe partea noastră este puterea. Prin urmare nu ne temem«.

Responsabilitatea lui Tisza și Hieronymi. Comisia, care examinează încheierea socotelilor statului, a primit deja actele dela ministerul de comerț în chestia banilor ridicați din cassa C. F. din partea lui Tisza și Hieronymi. Din aceste acte rezultă, că în 1903 s'au ridicat 150 mii cor., iar în 1904 și 1905 câte 200 mii. În actele ministrului

președinte nu e nici o urmă despre suma ridicată în 1903. Comisia ține azi ședință și dacă va fi nevoie, îl vor chema și pe Tisza la proxima pertractare.

Audiența lui Wekerle la Viena. Ministrul președinte Wekerle a referat Maj. Sale în audiența de ieri despre chestia mult pomenitelor garanții constituționale, despre stadiul, în care se află tratativele tranșării vamale, despre conflictul cu croații și despre jubileul de încoronare.

Desbaterea proiectului lui Darányi nu se va putea termina în săptămâna aceasta, căci la unele articole se va naște discuție mai lungă. După ce se va primi acest proiect și în special, camera va desbate proiectul de încoronare și apoi proiectele lui Kossuth despre C. F.

Vinovat! Pentru marea nenorocire dela Rudolfsgnad (în Torotal), unde Dunărea a inundat 20.000 jugăre sămănătură și a sărăcit sute de cetățeni cari aveau stare, »Népszava« scrie că vinovat este șefinginerul Biletz Jozsef. Deja cu multe luni înainte de asta i-s'a atras atenția că mașinăriile (pompele) sunt așezate în loc micșos și la caz de primejdie nu vor corespunde scopului. El însă n'a vrut să creadă, ci spunea muncitorilor cari lucrau la dâlme să nu sperie satele cu povești proaste. A mers cu încăpăținarea până acolo, că Sâmbătă, când toată lumea vedea primejdia, *nici nu s'a dus la fața locului* ci chiar pe muncitorii cari ar fi trebuit să meargă să înlătore primejdia, i-a trimis la Culpin, *la moșia sa*. Poporul e revoltat și inginerul a trebuit să fugă dinaintea furiei poporului.

Iată cum slujbașii grași plătiți îngrijesc de soarta poporului!

De acord. Cititorii noștri își vor fi aducând aminte, că înregistrând părerea exprimată într'un articol de fond al organului naționalist din Budapesta, care pleda pentru o greva școlară în felul *polonilor din Posen*, ne îndoiam că părerea asta să fie a clubului parlamentar român. Mai târziu, după

informațiile primite, spuneam chiar, că ideea asta e cu atât mai puțin aprobată de club, cu cât într'adevăr, nici n'a fost discutată și clubul n'a luat hotărâre. Prin tăcerea sa, organul naționalist din Budapesta confirmă scrisorile noastre.

Azi, organul susamintit, merge cu un pas mai înainte. După publicarea unei serii de trei articole ajunge la o concluzie *diametral opusă* ideilor desfășurate în acel articol (care fusese de altfel înregistrat de presa maghiară și din România) și ajunge să susțină ce noi am susținut chiar dela început: că acea grevă școlară nu se poate pune la cale!

Pentru votul universal. Acțiunea, pe care au început-o socialiștii cu mare aparat, pentru votul universal, se continuă. Până acum s'au ținut mai multe adunări de popor. Când vom începe și noi!?

Partidele austriace. Concentrarea într'un singur bloc a partidelor liberale întâmpină mai multe greutăți, decât se credea în început. Pangermanii liberi resping concentrarea tuturor partidelor liberale, susținând, că e de ajuns, dacă înființează un organ comun pentru apărarea intereselor naționale. În acelaș timp acest partid îi atacă vehement pe progresiștii germani, cari la alegeri au sprijinit în mai multe locuri pe socialiști, față cu pangermanii liberi.

Reforma salariilor ofiterești. Precum se scrie din Viena, ministrul de războiu a trimis deja în Martie ministrului de honvezi și la al Landwehr-ulni planul referitor la reforma salariilor oficerilor. După o constătuire intensivă cei trei miniștri militari au căzut de acord, iar ministrul de războiu a trimis proiectul zilele acestea ambelor guverne ale monarhiei. Proiectul acesta nu mărește mult salariile, dar schimbă sistemul de salarizare, introducând mai multe clase la acelaș rang. Avansarea în aceste clase se va face în mod mecanic după un anumit număr de ani de serviciu. Salarul subloconentului va fi tot 1680 cor. pe an, dar din trei în trei ani va fi îmbunătățit de două ori cu câte 200 cor. Locotenentul între referințele actuale de avansare ajunge căpitan numai după 10—14 ani de serviciu și astfel la locotenenți se introduc trei clase. Căpitanii așteaptă

Avram din Testamentul vechiu numărul dreptilor din Sodoma, și ziceau: Doamne, numai 10—20 de preoți drepti, cu frica lui D-zeu și fără frica oamenilor păcătoși, numai 10—20 de preoți români ne dă, — și atunci Maramurășul e scăpat. Iar acum, acum zic: Doamne, numai 5 drepti să ne dai, unul pe Mara, altul pe Cosău, altul pe Iza, al patrulea pe Vișeu și al cincilea pe lângă Sighet; atunci doară — doară s'ar putea mântui câte ceva pentru neam. Dar oare sunt 5 drepti în Maramurăș?

În cealaltă zi, dimineața am plecat la băile din Breb, ori — să grăim maramureșanește — la »scăldușă« din Breb. Era o dimineață frumoasă. c'un cer limpede, albastru, cu glas de ciocărlie. Am fost o ceată măricică de excursioniști, vr'o 14 persoane, damele ne majorizau. Am apucat pe cărarea cea mai scurtă. Ducea printre holde frumoase de săcară, orz și cucuruz. Ici-colea era și câte-o holdă de grâu. Nu peste mult am ajuns la câmp slobod, la fânațe. Excursioniștii mai tineri și mai sprinteni fugeau înainte până se despărtau binișor, acolo apoi se puneau sub o tufă la odihnă, până ce-i ajungeam.

— E mult încă până la scăldușă? — întrebă unul mai impacient.

— Ba nu, răspunde părintele Doroș, conducătorul excursiei. Abia câșiva pași.

Printre crengile arborilor se putea zări coperișul caselor. Ne-am pus la sfat: ce să facem acum? Am hotărât să poposim puțin la umbră pe pajiștea moale, după aceea să vizităm stabilimentul băilor. Pe băiatul, care ni-a adus corfa cu de-ale gurii, l-am abătut după apă minerală,

»borcut«. Eram flămânzi binișor. Domnișoarele se apucară de despachetat.

— Fac o propunere, le zic, să nu se facă atâtea ceremonii, așternut și nu știu mai ce. Nu e vreme de perdut.

— Fi pe pace, replică d-șoara Valeria, la moment terminăm.

— Pofteste, îmi zice mai la urma gustărei domnișoara Valeria, ia încă puțină șuncă ori brânză. Nu vrei? N'ai apetit?

— Mulțumesc, dragă domnișoară, dar nu se poate!

Eram tolănit pe iarbă, fără să mă mișc.

— Dar un păhar cu vin? Nu?

Am sărit drept în picioare.

— Unde e?

În mână avea două glăji mari.

— Dragă domnișoară, voui fi păharnicul.

— Cum să nu! Știu c'ai împărți cu dreptate...

— Bine, atunci să fi d-ta, dar mie să-mi torni în păharul acesta mai măricel.

Este izvor bogat de apă minerală. Când o bei întâiu, te înnădușe, dar în urmă te obișnuiești și-ți place, mai cu seamă amestecată cu vin. M'am așteptat să văd acolo confort european. Am aflat o casă mică, cu abia câteva odăi. Sala cea »mare« încă e prea puțin spațioasă.

Înainte cu vr'o zece ani, când părintele Doroș terminase teologia, s'a aranjat aici o petrecere românească, slăbuță de tot. Cu ea s'au sfârșit petrecerile românești în Maramurăș. De mult a trecut vremea concertelor și balurilor mari, ce se aranjau pe vremea protopopului I. Pop și a profesorului I. Bușia. O mătușe a mea, care a vă-

zut reprezentația teatrală și a fost la balul strălucit dinainte cu 30 de ani, atât de viu mi-a povestit totul și cu atâta drag... Nu și-a adus aminte de titlul piesei ce s'a jucat, dar mi-a spus conținutul piesei. A fost »Arvinte și Pepelea« a lui Alexandri.

De atunci încoace au mai fost, la mari intervale, câte o petrecere modestă, până ce și acelea au rămas. Maramurășenii nu fac petrecere românească, pentrucă li-e frică că vor fi timbrați de »daco-români« și li-se va strică prietenia cu administrația maghiară. Anume există între inteligența din Maramurăș și între administrația maghiară o prietenie dăunătoare cauzei românești. Această prietenie, care preoților și învățătorilor le aduce admirabile ajutoare de stat, care câștigă și unora și altora protecții înalte, face să zădărnicească orice acțiune ori cât de nevinovată, dacă are caracter pronunțat românesc.

D-șoara Valeria prinse a-mi face reproșuri.

— Pe vremea lui badea Nicoară erau tinerii mai de vieță, mai vioi. De ce nu aranjați Dv. o petrecere?

— Bine, îi răspund, aranjăm o petrecere românească. Dar, spune-mi, cine ar lua parte la petrecere? Poate aceia, cari n'au și nici nu așteaptă ajutor de stat. Și câți sunt de aceia? Să aranjăm petrecere, dar fără caracter românesc? Dar atunci ne facem de răs! Dacă avem apoi ambiția să spargem ghiata indiferentismului, nu o putem face cu o petrecere mediocră, ci ar trebui să aranjăm un concert splendid împreună cu bal. Nu-i așa? Vezi, dar așa ceva nu putem face 2—3 tineri, cari dispunem de entuziasm. Dar dintre cei bătrâni cine se va angaja la așa ceva?

com 13 ani până sunt avansați la gradul de maior. În acest interval se vor introduce de asemenea 3-4 gradațiuni pentru ameliorarea salariilor. Dacă proiectul va fi primit, atunci plusul de salarii va fi luat deja în bugetul anului viitor.

Profeția lui Lueger. Într'un interview, acordat unui ziarist maghiar, primarul Venci a spus între altele:

— Cine va mai trăi 10—20 de ani va ajunge imperiul unitar austriac. Va veni cineva, care va face acest imperiu, ceea ce va putea face tocmai cu acelaș drept, cu care slovacul Kossuth a detronat dinastia Habsburgilor. Acest cineva nu va stă de vorbă cu maghiarii, ci cu naționalitățile Ungariei!

Odinioară ș'acum. »Az Ujság« primește următoarele șire:

»Multora le va fi încă în memorie desvălirea monumentului lui Kossuth în T. Szt. Miklós, când Kossuth Ferencz, ministrul de comerț actual fiind chemat la serbare, a pus anume condiții. În program a fost adică luat, de sine înțeles, ca să se țină întâiul toast pentru regele. Asta însă nu i-a plăcut de loc ministrului actual Kossuth Ferencz și participarea sa la serbare a făcut-o pendentă dela ștergerea din program a toastului pentru rege, ceea ce s'a și făcut. Cu drept cuvânt s'au mirat bunii cetățeni dela T. Szt. Miklós, când Duminica trecută dându-se la Karczag, la desvălirea noului monument Kossuth au văzut că Almásy Imre, fișpanul Szolnokului: nu numai a putut să-și rostească neconturbat toastul în onoarea regelui, dar dl Kossuth Ferencz, avansat d'atunci ministru, a ascultat vorbirea stând în picioare, ba a și aclamat-o. Zadarnic, dar: *tempora mutantur, et nos mutantur in illis!*

A știut și M. Sa de ce-l face ministru pe micul fiu al marelui rebel!

Din România.

Transportul alegătorilor gratis. Ministrul lucrărilor publice, în înțelegere cu cel de interne a luat următoarele dispoziții cu privire la transportul alegătorilor:

Se va acorda transportul gratuit, atât pe căile ferate cât și pe vapoarele navigației fluviale, pentru alegătorii din țară, cari votează în alte orașe decât acolo unde domiciliază, precum și pentru

li destăinuiesc ceva. Am vrut să aranjăm un bal, poate împreună cu concert, cu ajutorul »Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramurăș«. Rezultatul: cei, dela cari am așteptat mai mult, și-au pus capul în piept și au tăcut, vr'o câțiva »Berzeviczy-eni« au desaprobat pasul nostru. Spuneau: »Noi vrem să trăim în pace și bună înțelegere cu frații unguri«. Vezi, dragă domnișoară, tinerimea de azi este tot atât de dornică de petrecere românească, ca și cea dinaintea cu 10 ani. Altul e năcazul: s'au prea lămurit ajutoarele de stat.

— Este și o altă cauză, zise una dintre domnișoare. Educația din școlile maghiare. Puținii tineri și puținele fete, cari absolvă școli românești, sunt în număr disparent; și dintr'aceștia cei mai slabi de inger se acomodează mulțimii. Unele dintre colegile mele de școală, mărturisesc, au uitat limba românească.

Tema aceasta a fost foarte tristă. Părintele, »badea Nicoară« ne întrerupe:

— Băieți, luăm o cafea?

Toți am fost de acord.

Pe când să sfârșim cu cafeaua, se innoră de ploaie. S'a dat comanda:

— Dacă vreți s'ajungem azi acasă, grăbiți!

Calea spre casă am făcut-o în puțină vreme. Pe la jumătatea drumului ne-a apucat o ploaie strașnică, de n'a lăsat uscat pe noi nici un »răbăl«, vorba maramurășană.

Dar nu ne-a durat capul de ploaie, după ce părintele Doros școase din pivniță câteva glăjuțe cu vin.

— Știți, băieți, să vă încălziți puțin.

Alexandru Al.

acei cari se află în Dobrogea și votează dincoace de Dunăre.

Pentru a se obține transportul gratuit, alegătorul va trebui să prezinte la gara respectivă cartea de alegător din orașul în care votează, emisă pe 1907.

Adunarea generală. Duminică la orele 10 dim. s'a ținut adunarea generală a membrilor societății pentru învățătura poporului român, în localul școlilor societății din str. Sf. Ecaterina.

Au luat parte vr'o 40 membri.

Adunarea generală a fost prezidată de dl G. I. Lahovary, președintele societății.

S'a aprobat raportul asupra gestiunii din anul trecut; apoi s'a procedat la alegerea noilor membrii.

Au fost realeși dnii: G. I. Lahovary, ca președinte și Procopie Dumitrescu vice-președinte.

Dl Poenariu Bordea a fost reales membru în consiliul de administrație iar dnii Eniu Bălțeanu și C. Rădulescu-Motru, au fost aleși noi membrii.

Dnii general Năsturel, Dr. C. Istrati și Moise Popescu au fost aleși censori.

Candidaturile, pentru jud. Olt, al partidului liberal s'au fixat astfel:

Colegiul I Senat: Dl Protopopescu, C. I. Fințeanu.

Colegiul II Senat: Al. Ghigiu.

Colegiul I Cameră: Al. Ilescu, dr. Al. Stănescu.

Colegiul II Cameră: N. Marinescu, Bircii.

Colegiul III Cameră: C. Basarab Brâncoveanu.

Cuvântarea dlui I. Kalinderu la Congresul »Soc. de silvicultură«.

Domnilor și scumpilor colegi,

Ită-ne întruniți în a 21-a adunare generală.

Urându-vă bunvenit, vă mulțumesc că v'ați grăbit să luați parte la lucrările ce avem de împlinit, atât în folosul societății noastre, cât și al silviculturii naționale.

Vă exprim asemenea bucuria ce simt ori de câteori mă aflu în mijlocul dv., și acum mai mult decât oricând, pentru că în anul acesta nu ne-am putut întruni, ca de obicei la conferințe. Nu e însă vina comitetului, care pregătise totul pentru ținerea lor, și mai puțin a dv., ci a nenorocirii ce s'a abătut asupra țării.

În împrejurările grele prin cari am trecut am crezut că e o datorie pentru fiecare din noi, să stea la postul său și să contribuie la păstrarea și restabilirea liniștei.

De când am onoarea să fiu președintele societății, am putut să mă încredințez din foloșele ce puteți aduce țării, nu numai ca silvicultori, ci și ca factori pentru luminarea și educațiunea poporului. În timpul de față mai cu seamă, suntem datori cu toții să dăm concurs la vindicarea relelor, de cari suferă populațiunea rurală, sfătuind pe țărani și lămurindu-i asupra cauzelor, pentru cari o duc greu, căci nu se poate ascunde că starea lor lasă de dorit în multe privințe.

Între acestea, lipsa de pământ nu e nici cea dintâiu, nici cea mai mare, cel puțin așa cum e înțeleasă de sătenii.

E drept că unii n'au pământ deloc, iar alții au puțin, dar nu se poate admite că dacă li-s'ar dà la toți și în întindere îndestulătoare, ar scăpa din năcazurii, ca prin farmec, fiindcă sunt și azi mulți între dânșii, cari au teren de ajuns și tot nu-și pot agonisi traiul cu înleznire. Dovada răcoalele recente, în cari s'au văzut oameni cu stare dându-se la jafuri ordinare și chiar la barbarii. Dovadă țărani din alte state, dintre cari unii sunt mai lipsiți de pământ decât ai noștri și totuș se bucură de o stare mai bună, fiindcă sunt mai luminați.

Avem apoi în țară regiuni, unde pământul nu e productiv, unde nu mai poate fi vorba de această lipsă, ci de alta, de lipsa de mijloace de existență în genere.

Dacă aceasta e plângerea care a fost pusă în frunte, fie de răsculați, fie de alții, cauza nu e atât lipsa însăș, cât e credința ce au sătenii, că numai posedând pământ pot fi fericiți; cât e

mentalitatea lor, de cari s'au folosit aștătorii răuvoitori. Nu trebuie să uităm apoi celelalte circumstanțe, cari îngreuiază traiul țărănilor, de pildă: scumpirea excesivă a arenzilor, fără să fi fost deplin justificată, prin amendarea solului sau prin o cultură esențial perfecționată; neștiința sătenilor noștri pentru a lucra pământul bine și a scoate din el tot folosul posibil; indiferența ce au pentru meserii, și chiar pentru industriile mici și celelalte mijloace de câștig, cu cari s'ar putea îndeletnici în timpul liber, și în sfârșit lipsa de învățătură, de pricepere, economie, prevedere și de ordine în lucrări, ca și în vieța de toate zilele.

La cuvântările ce am rostit, anul trecut, la »Congresul corpului didactic« și la »Congresul de științe sociale«, am atins mai pe larg această chestiune.

Față de curentul ce se formase împrejurul chestiunii țărănești, am adăus chiar că nu trebuie deșteptate în popor închipuiri primejdioase și speranțe ce nu se vor împlini, dar cari vor ajunge să-l desguste de starea lui și să-l îndrepte pe căi greșite. Am mai arătat că trebuie combătută cu tărie convingerea ce au, că Statul e dator să le dea pământ, pentru a nu compromite însăși acțiunea de îmbunătățirea soartei lor, care nu se poate face odată, ci treptat, pe măsură ce vor fi pregătiți prin alte reforme corespunzătoare.

După cum știți, domnilor și scumpi colegi, statul a împroprietărit pe mulți și presupun că va mai vinde, după trebuință. Nu poate să se desfacă însă absolut de toate moșiile căci are și el anume nevoi de împlinit. Afară de aceasta, răcoalele au scos în evidență aceea ce ziceam atunci că chestiunea rurală e complexă, și că până la resolvirea împroprietării pe o cale sau alta, sunt alte număroase lacune, cari trebuie împlinite pentru a ușura vieța locuitorilor.

Printre cele de folos imediat, și deci mai urgente, ar fi întâiu o legislațiune pentru ocrotirea muncii agricole și stărpirea abuzurilor pe viitor.

În discursul ce am ținut la Academie, la deschiderea sesiunii generale din anul acesta, ziceam că Statul e în drept să intervină în tranșacțiunile dintre cetățeni, când ele ating interesele lui sau caută asupra celor slabi. Tot așa are datoria să apere proprietatea, fiindcă evoluțiunea modernă tinde, deopotrivă, la îmbunătățirea traiului claselor muncitoare ca și la întărirea ideii proprietății, amândouă fiind egal de folositoare țării.

În principiu, e adevărat că nimeni nu poate să se amestece în convențiile dintre particulari, întrucât aceștia sunt majori, și au calitatea cerută de legile în ființă. Aceasta se poate aplica, însă numai acolo unde este oare-care egalitate de averi și condiții sociale. În celelalte părți lucrurile se schimbă, și în special la noi, unde sătenii, suferind de lipsa de mijloace și de robia neștiinței, se găsesc într'o stare relativă de inferioritate față de patroni. Acest raport devine aproape absolut când e vorba de trusturi, așa că e o datorie pentru stat, de a asigura muncitorilor mijloacele necesare pentru existență și pentru împlinirea chemării lor de cetățeni și de capi de familie, care alcătuiesc elementul primordial al organismului social.

De altminteri, protecțiunea muncii e legiferată de mai mult timp în alte state. O asemenea intervenire s'a făcut și la noi deși în măsură mai mică, în ce privește lucrătorii din fabrici și ateliere, așa că e foarte natural să ne ocupăm și de țărani noștri muncitori agricoli.

În Ungaria s'au reglementat învoelile agricole și condițiunile pentru încheerea lor, prin legea din 1898, care admite principiul liberei înțelegeri între părți, în anumite margini și întrucât corespunde celorlalte legi în vigoare. Asemenea cere să se arate soiul și întinderea produselor, prețul în bani al muncii, cum și al întreținerii pe zi, în caz când patronul se obligă a da mâncare lucrătorilor. În acest chip ambele părți își fac socoteala ce dau și ce primesc. Interesante sunt apoi dispozițiunile pentru realizarea tocmelei: în caz când muncitorul amenință vieța patronului și familiei lui, când îi face pagubă sau când a fost pedepsit pentru delict și crime, cum și în caz când patronul, sau vreunul din membrii familiei sale, atinge moralul sau aduce pagube muncitorului, când îl nedreptățește, și altele.

Apoi, introducerea unei agriculturi raționale, împreună cu ramurile ei, dezvoltarea industriilor

domestice, îndrumarea și încurajarea sătenilor la meserii și îndreptarea lor către industria mare, care a luat un frumos avânt și cere tot mai multe brațe. Tot în aceeași ordine e dezvoltarea simțului de economie și propagarea societăților ușoare ca cele de consum, cele pentru vânzarea produselor în comun, pentru asigurarea vitelor, pentru cumpărarea de unelte agricole și altele.

(Va urma).

Părerea celor dela Cluj.

În numărul de azi, »Elöre« din Cluj scrie un lung și obiectiv articol drept reflexiune la articolul nostru asupra *cauzei sărăciei*, publicat înainte cu o săptămână.

Între altele recunoaște:

Nici morala, nici dreptul, nici politica, nici sentimentul pentru chestiunile practice economice nu sunt la noi la nivel.

»Nu kossuthiștii, ci *conducătorii locali* sunt de vină că nu îndreptează legile și nu se înlătură urmările dezastruoase ale lor. Dacă conducătorii locali ar învăța poporul cum se asigure și să-și vadă bine de lucrurile sale, n'ar fi sărăcie așa mare și n'ar fi emigrări.

«*Satele rămase pustii mărturisesc un singur lucru: că p'acolo conducătorii locali, inteligența, n'a fost destul de tare, ca îndatoririle ce se impuneau să le îndeplinească cinstit, ba chiar și darea ce a crescut amețitor foarte adesea au folosit-o rău.*

Intocmai ce spunem și noi. Doar chiar în primul articol de azi arătăm cum *conducătorii locali*, domnii din fruntea comitatului, își bat joc de popor și de legi...

Întrebăm însă pe d-nii dela »Elöre«: oare cine conduce azi țeara?! Nu conducătorii locali, *kossuthiști* în majoritate?! Prin urmare am avut dreptate când, pentru relele ce constatam, și pe cari nu le trage la îndoială nici ziarul clujan, responsabilitatea am aruncat-o asupra kossuthiștilor!

Și tot partidul acesta este vinovat și pentru împrejurarea că diferitele naționalități nu pot lucra împreună cu ungurii, cum ar dori »Elöre«, pentru că pe d'oparte nici nu reflectează la colaborarea noastră, pe de altă parte și Apponyi și Kossuth fac tot ce le stă în putință pentru a irita, desgusta și îndispune pe fruntașii noștri politici... Cine a patronat în dietă și în presă goana sălbatică împotriva dlui dr. Vaida? Nu Apponyi și Kossuth? Cine a strigat »streang valahilor«? Hock și alți derbedei kossuthiști!

Câtă vreme *astfel* se face politica țării, desigur că numai urmări bune n'o să aibă!

Un filoromân.

Scriitorul italian Battista Pellegrini, un mare filo-român, a întreprins o călătorie de studii în Peninsula Balcanică.

În cursul săptămânei trecute a sosit în București unde a stat câteva zile.

Battista Pellegrini a atras mai întâiu atențiunea lumii, care urmărește desfășurarea evenimentelor din Peninsula Balcanică, prin voluminoasa și importanta sa scriere »*Verso la Guerra?*« (Spre războiu?), o lucrare de peste 600 pagini mari.

În această lucrare dl B. Pellegrini se ocupă cu conflictele dintre Austria și Italia, conflicte cari au ca origină acele ținuturi ale Turciei asupra cărora ambele puteri își au ațintite privirile disputându-și prioritatea.

La urmă se consacră câteva capitole și aromânilor.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului și pentru o mai justă apreciere a valorii operei lui Pellegrini, trebuie să spunem că D-sa n'a făcut o lucrare de erudiție, închizându-se în cabinetul de lucru și de acolo pronunțând sentințe asupra soartei popoarelor, ci a cutreerat și s'a oprit

mult la fiecare din ținuturile, orașele și satele de cari vorbește.

D-sa a vizitat Turcia, stând destulă vreme în dânsa.

Și — cecece e spre lauda D-sale — mai este faptul că n'a pornit de acasă cu idei preconcepute și fixe asupra populațiilor și ținuturilor pe cari le-a vizitat, ci ca un cercetător cu totul desinteresat, dus să afle purul adevăr și să nu și formeze convingerile, decât după studii și observații la fața locului.

De aceea lucrarea D-sale »*Verso de Guerra*« merită toată atențiunea.

Și înainte și după publicarea cărții sale, Battista Pellegrini, care acum călătorește ca însărcinat special al celor mai însemnate jurnale italiene, a scris foarte multe articole și corespondențe, arată suferințele aromânilor și se infiează purtarea arhicriminală a grecilor. În tot ce a scris d-sa transpiră — cum am mai spus — o mare simpatie pentru aromâni, adică pentru acel popor, care e frate cu italienii și care a avut parte de nespuse suferinți.

Din străinătate.

Rusia.

Tarul se mută în Peterhof. După ce s'au sfătuit mai multe zile, cei dela curte au decis să facă pregătirile necesare pentru mutarea familiei țarului la Peterhof. Încă nu se știe, dacă înainte de această mutare țarul va face ori nu o călătorie pe mare. La aceasta se va decide țarul după inspecția trupelor la Țarscoie-Selo. La această inspecție va fi de față și țarina și micul prinț de coroană.

Deputați la țarul. Ieri s'au prezentat în audiență la țarul 19 deputați conservativi și cumpătați. Audiența a ținut o oră și jumătate. Țarul a vorbit cu fiecare deputat, interesându-se de ocupațiunea lor de mai înainte și de referințele politice și economice ale cercurilor lor. Pe urmă le-a ținut o vorbire mai lungă, al cărei cuprins se ține în secret. La audiență a fost de față și țarina cu prințul moștenitor.

Situația dumei. După cum e informat din cercurile dela curte ziarul »Herold«, cele din urmă incidente, cari au compromis atât de mult partidele stângei, au sdruncinat poziția dumei într'atâta, încât nu se știe, dacă Stolypin va fi în stare s'o mai susție. În cercurile dela curte дума e privită ca o corporațiune de agitațiune revoluționară. Acelaș ziar afirmă, că în curând se va da din partea țarului un ucaz, căruia i-se atribue în Țarscoie-Selo mare importanță.

Un congres de semstvouri. Ministerul internelor a permis întrunirea unui congres de semstvouri în luna viitoare la Moscova. Congresul va dura 10 zile. Fiecare provincă trimete 5 delegați. Congresul se va ocupa cu reforma administrației locale și alte chestii de competența semstvourilor.

Executări. În Novo-Nikolaiewsk au fost executate Luni 12 persoane, condamnate la moarte din partea tribunalului militar.

Două torpede nouă. După cum scrie ziarul »Rieci«, la 21 l. c. au fost inaugurate două torpede nouă, »Dielni« și »Rastropni«, construite în fabrica de vapoare de pe Neva. Construirea acestor vapoare a costat 300 mii ruble.

Muncitorii din fabrică **lau arborat** pe poare steaguri roșii cu inscripția: **Pământ și libertate.** Acestea au fost însă delatate la ordinul directorului fabricii.

Anarhiști arestați. Poliția de grană a arestat la Pozen 14 anarhiști, cari vor să deserteze peste Germania în Elveția. Cei mai mulți sunt tineri universitari, cari în Rusia îi urmăreau pentru mai multe omoruri teroristice.

Germania.

Regent al Braunschweigului, cum era de prevăzut, a fost ales cu nimitatea voturilor, prințul de Meklenburg **Ioan Albrecht.** Instalarea se va face Marți.

Votul universal în Bavaria. Vină se vor face cele dintâi alegeri pentru camera bavareză pe baza votului universal secret, nemijlocit și egal.

Anglia.

Reforma agrară. Guvernul englez prezentat camerei un proiect de lege, pe care voiește să facă posibilă pentru popor cumpărarea ori luarea în arândă a micilor proprietăți de pământ. Guvernul s'a vădit îndemnat la acest pas în urma împrejurărilor, că populația la țară s'a micșorat foarte mult, înmulțindu-se pe deoparte marea proprietate și teritoriile de vânat, iar pe de altă câștigându-se mai mult în fabrici, în centru, care a concentrat populația la orașe.

Serbia.

Conflictul dintre Pașici și Vuici. Vuici declară, că el a primit informația despre încercarea lui Pașici de a primi audiență la Goluchowsky fără știrea lui, de o persoană, căreia trebuie să-i dea creștinmânt. Se crede, că chiar dela Goluchowsky. Vuici, deși e de credință, că a spus adevărul, și-a dat demisia.

Muntenegro.

Guvernul muntenegrin a dispus de strugerea tuturor tipografiilor, în cari se făceau ziare opoziționale. Partidul național a tipărit în Ragusa un manifest, în 20 mii exemplare, în care principele e acuzat de călcarea constituției, iar guvernul Tomarovic este amenințat cu blăstemul național. Manifestul au voit să-l treacă pe diferite căi în Muntenegro, dar autoritățile au confiscat 15 mii din ele și au arestat pe principalii pânditori lor.

America.

În San-Francisco japonezii au atacat mai mulți americani. Cei din urmă au fost răniți de moarte.

Persia.

Mișcarea revoluționară din Persia progresa. Poarta din Constantinopol a fost încunoștiințată despre acest lucru.

China.

Indigeni nemulțumiți în urma urcării dărilor, precum se telegrafiază din Hongkong, au luat cu asalt comunele Tșengtan și Tungtsung din districtul Tșingsi. Localii au fugit în Svatou.

Ședința de azi a camerei.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 29 Mai.

S'a continuat discuția asupra proiectului lui Darányi.

Articolul 16 s'a primit cu amendamentul lui Mezőfi și al lui Gaal.

La articolul 17 vorbește Mezőfi. Nu-și ține demn de parlamentul veacului al douăzecilea. Articolul sistemisează silnicia. Propune ca să fie eliminat.

Filipp cere să ia dispoziție față de servitorii, cari își părăsesc locurile.

Nagy face propunere la fel cu Mezőfi. Spune, că la 1892 Irányi a desaprobat sistemul forței brachiale în numele democratismului și umanitarismului. Nu e permis, ca partidul independist să stea pe alt punct de vedere în chestia aceasta, decât înainte cu 15 ani. Ce privește chestia despăgubirii, servitorul va sta închis, dacă n'are parale.

Okolicsányi propune ca dispoziția, care prevede și în contra stăpânilor forță brachială în anumite cazuri, să se elimineze.

Darányi pledează pentru primirea conceptului original, pentru că de forță brachială e nevoie chiar și ca să se dea pildă.

Mezőfi își retrage propunerea, pentru că e identică cu a lui Nagy, și nu voiește să-și supere pe 48-iști.

Articolul a fost primit cu o modificare neînsemnată a lui Máriássy.

Art. 18.

Vizy face o modificare de stil.

Mezőfi propune modificarea, ca servitorul să fie obligat la despăgubire numai dacă din rea voință nu-și îndeplinește datoria.

Vlad propune modificare pentru concipiarea mai corectă a articolului. Nu e permis a investi pe funcționarii administrativi cu o atât de mare putere discrețională, precum le-o dă articolul. În Ungaria funcționarii administrației sunt capabili de orice. (Sgomot.)

Indrumări: La ordine! La ordine!

Rakovszky, președintele: Detrag cuvântul domnului deputat. (Aprobări și sgomot.)

Vlad: Protestez în contra procedurii președintelui. Cer cuvânt la regulament. (Sgomot mare.)

Președintele: Regulamentul intern permite, ca președintele să detragă cuvântul deputatului îndată, fără să-l fi făcut atent, dacă acesta în vorbirea sa vatamnă țeara, autoritățile ori clasele ei.

Concursuri pentru premiile „Academiei Române”.

A. Premii pentru cărți publicate.

I. *Premiul Năsturel*, de 4000 lei, se va da în sesiunea generală din anul 1908 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noembrie 1906 până la 31 Octombrie 1907. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la 31 Octombrie 1907.

II. *Marele premiu Năsturel*, de 12000 lei, se va da în sesiunea generală din 1909 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noembrie 1907 până la 31 Octombrie 1908.

III. *Premiul Statului Lazăr*, de 5000 lei, se va da în sesiunea generală din anul 1908, prin Secțiunea științifică, pentru o scriere cu conținut științific în înțelesul științelor exacte, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noembrie 1905 până la 31 Octombrie 1907, sau pentru cea mai importantă invențiune științifică făcută dela 1 Noembrie 1905 până la 31 Octombrie 1907.

IV. *Premiul Adamachi*, de 5000 lei divizibil, se va da în sesiunea generală din 1908, prin secțiunea științifică, pentru scrieri cu conținut științific în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Noembrie 1905 până la 31 Octombrie 1907.

V. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, 5000 lei, se va da în sesiunea generală din 1908, prin Secțiunea istorică, pentru o scriere istorică, economică, juridică s'au filozofică, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noembrie 1904 până la 31 Octombrie 1908.

VI. *Premiul Adamachi*, de 5000 lei, divizibil, se va da în sesiunea generală din 1909, prin Secțiunea literară, pentru scrieri de literatură sau de filologie, cu cuprins moral (în înțelesul, că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Noembrie 1905 până la 31 Octombrie 1908.

VII. *Premiul Adamachi*, de 5000 lei, divizibil, se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea istorică, pentru scrieri cu conținut științific în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Noembrie 1906 până la 31 Octombrie 1909.

VIII. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va da în sesiunea generală din 1911, prin Secțiunea literară, pentru o scriere de literatură sau de filologie, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noembrie 1906 până la 31 Octombrie 1910.

IX. *Premiul Asociației Craiovene pentru dezvoltarea învățământului public*, de 1500 lei, se va da în sesiunea generală din 1911 pentru cea mai bună carte didactică în limba română dintre cele tipărite dela 1 Noembrie 1906 până la 31 Octombrie 1910.

X. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5000 lei, se va da în sesiunea generală din 1912, prin secțiunea istorică, pentru scrieri privitoare la comerțul român în trecut și în prezent și publicate în timpul dela 1 Noembrie 1905 până la 31 Octombrie 1911.

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I. *Premiul Alexandru Ioan Cuza* de 10.000 lei, dimpreună cu procentele acestei sume dela 1891 până la acordarea premiului, se va da în sesiunea generală din 1908, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Istoria românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.« — Decis 5 Apr. 1900 și 25 Martie 1904.

II. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei, se va da în sesiunea generală din 1908, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Domeniile române sub Regulamentul organic până la 1848.

III. *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei, divizibil, se va da în sesiunea generală din 1908, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Istoria lui Mihaiu Viteazul, 1593—1601.«

(Va urma).

NOUTĂȚI.

A R A D, 29 Mai n. 1907.

— *Vremea s'a mai răcorit* în urma ploilor căzute. Azi noapte a fost furtună și o ploaie torențială de scurtă durată.

— *Consistor.* Senatul școlar al consistorului aradan va ținea mâne ședință plenară sub președința Prea Sfinției Sale episcopului Ioan I. Papp.

— *Dela seminar.* La institutul nostru pedagogic din Arad s'au început examenele scripturistice de calificare învățătoarească. Guvernul și-a trimis estimp și comisar în persoana dlui Siegescu, profesor în Budapesta. S'au prezentat peste 30 învățători aplicați până acum pe baza absolutorului, dar fără examen de calificare, anume de pe teritoriul consistorului orădan, căci școalele de pe teritoriul consistorului aradan sunt provăzute cu învățători calificați.

— *Gura păcătosului...* Nagy Emil, deputat kossuthist trimis de grupul maghiar să ia parte la discuțiunile comitetului conferenței interparlamentare din Bruxella, scrie un foileton în »Budapesti Hirlap« de ieri. Intre altele povestește că a fost în camera belgiană, »unde socialiștii înjurau pe guvernamentali cu vorbe ce în dieta ungară sboară spre naționaliști, de pe băncile kossuthiste«...

Comparația e bună, numai motivele nu se potrivesc, ci dreptatea ar cere să fie luați la goană kossuthiștii dela putere, ș'a-nume să fie tratați din partea naționalităților în chipul cum socialiștii din Belgia îi tratează pe guvernamentali.

— *Emil Steinbach*, fost ministru de finanțe austriac, mare capacitate financiară a fost înmormântat ieri. La înmormântare a luat parte și ministrul Wekerle.

— *Expoziția brutarilor*, care s'a deschis ieri din partea ministrului Kossuth, a fost vizitată din partea arhiducelui Iosif. E interesantă în expoziție partea halei de lapte.

— *Di Iuliu Adam* sublocotenent în regimentul de artilerie de corp nr. 12 din Sibiu, fiul dlui protopop Filip A d a m din Vraniu, a primit din partea comandamentului brigadei laudatoriu pentru rezultatele deosebit de mulțumitoare, obținute ca instructor de recruți în cursul mai multor ani. Felicitările noastre!

— *Moartea unui ziarist român.* Din București se anunță încetarea din viață a ziaristului Gh. Niculescu, fost redactor la »Voința Națională« și la »Secolul« și autor al mai multor lucrări politice-literare. Era membru fondator al Sindicatului ziaristilor, coleg bun și amabil, care lasă unanime regrete în cercurile ziaristice din București.

— *Imigrările în America.* Biuroul de statistica emigrărilor în Statele-Unite, în zilele acestea a publicat datele despre luna Aprilie. Din acestea se vede că în luna Aprilie au imigrat în Statele-Unite 118.834 de suflete. În această cifră Austro-Ungaria e reprezentată cu 33.910 suflete, iar Italia cu 33.989 și Rusia cu 14.832. Din Austria în luna trecută au emigrat 9294 bărbați și 3154 femei, iar din Ungaria 17.295 bărbați și 4167 femei.

Înainte de dejun, dacă beai un jumătate de pocal de apă amară

Igmándi

al lui Schmidthauer,

stomacul neregulat îl aduce în ordinu în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra tusei, contra trahnei, respirării grele, rălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vană de aur, podagră, reumă și multe boale interne Co-

— **Stenografia în armata comună.** Ministrul comun de războiu Schönaich, după cum scrie revista stenografică, a dat un ordin interesant, prin care pretinde ca stenografia să se aplice în biroul judecătoriei militare. În urma acestui ordin judecătorii militari ces. și reg. și candidații de judecători militari sunt dator să pînă la sfârșitul anului să învețe stenografia. Încât privește limba judecătoriei militare din Austria, precum și candidații de judecători militari, sunt dator să învețe stenografia limbei germane iar cei din Ungaria stenografia limbei maghiare. În stațiuni mai mari s'au făcut cursuri speciale pentru învățarea stenografiei germane și maghiare. În Budapesta propune stenografia limbei germane, locotenentul dr. Gustav Meltzer, judecător militar, iar pe cea maghiară dr. Erdélyi Zoltán cand. de jud. militar.

— **Popor brav și recunoscător.** Duminică, 19 Maiu n. a. c. în urma escrierii concursului pentru postul ppopesc al tractului Buteni — s'a prezentat poporului în sf. biserică din parohia centrală Buteni ca competent — părintele *Traian I. Magier* din Saturău. Când au auzit butincenii de aceasta, grăbit-au cu mic cu mare la biserică ca să-i mai audă odată graiul dulce cu care înainte cu mai bine de un deceniu, în adunarea de protestare din Iosășel ținută contra căsătoriei civile și a legilor politice bisericești și-a apărut cu atîta căldură biserica-i strămoșească. Dar pînă atunci și de atunci pînă azi de câte ori avut-au butincenii fericirea a-l vedea totdeauna și în tot locul, unde vorbă a fost de interele neamului nostru, între cei dintâi luptători? Și dacă cu astfel de ocazii l'au putut auzi și admiră numai o parte mică — acum, când a venit în mijlocul lor, la ei acasă — umplut-au spațioasa biserică ca să-l asculte. Că cîta dragoste nutresc în sufletul lor acești oameni față de acest harnic preot o dovedește și aceea împrejurare, că în spre sară — ca scop de a-și putea descoperi tot mai mult stima și devotamentul lor către dînsul — s'a prezentat o deputațiune număroasă de fruntași, la conducătorul corului rugându-l, ca pe ziua următoare să adune coriștii și să cânte toată liturgia ca la Paști, ceace — fiind și dorința coriștilor — s'a și făcut.

Serviciul dumnezeiesc a fost început dimineața la 8 ore cu utrenia mai apoi liturgia, săvârșite ambele de părintele *Traian I. Magier* asistat de simpaticul preot Ioan Cosma din Buteni. La priceasnă părintele Tr. I. Magier a rostit o predică foarte instructivă și edificatoare răsplătită din partea tuturor cu aplauze puternice de »să trăiască« cari însă la urmă — când s'a recomandat în atențiunea celor prezenți cerându-le sprijinul binevoitor — se păreau că nu o să mai aibă sfârșit.

Astfel știe poporul răsplăti pe acei bărbați, despre cari convins e, că luptă pentru înaintarea și fericirea neamului său.

Urmînd după aceea duplicarea membrilor mirenii au fost aleși cu aclamațiune fruntașii Vasilie Doncea și Petru Draga. Primul mulțumind poporului pentru încredere a promis că împreună cu celalalt membru, se vor nizu ca dorința poporului — care e și a lor — să se întruzeze și în sinodul protopopesc nădăduind că și ceilalți membri o să țină cont de dorința generală a parohiei centrale.

— **Palatul regelui Eduard în Spania.** Se telegrafează din Madrid: După informațiile ziarului »Correspondencia de Espagna« cu învoirea regelui Spaniei Alfons, s'a decis ca să-și zidească un palat în apropiere de Villa Gracia. În vecinătatea palatului regelui Angliei va zidi și părechea regală spaniolă un castel de vilegiatură. Regele Eduard s'a decis ca de aci înainte primăvara să n'o mai petreacă în Biarritz ci în Villa Gracia. Pînă în primăvara viitoare palatul va fi terminat.

— **Mărcile postale iubilare române** au fost retrase din circulațiune cu ziua de 12/25 Maiu a. c. Prin urmare aceste mărci nu mai au nici o valoare pentru serviciul postal român.

— **Primirea elevilor în institutul surdo-mușilor din Timișoara.** Inspecțiunea institutului subvenționat de stat a surdo-mușilor din Timișoara la finea lunii lunie a. c. va luă elevi pe anul școlastic viitor. Pentru primire în institutul sus numit numai acei părinți pot petiționa, a căror prunci în etate de 7—10 ani sunt și locuiesc în comitatul Timișului, Caraș-Severinului sau în Torontal. În clasele superioare se primesc și de acei elevi, cari nu sunt muși din naștere și așa mai târziu au asurzit. Primirea în școala surdo-mușilor trebuie cerută dela inspecțiunea institutului, petițiunea însă să se trimită la direcțiunea institutului. La petițiune sunt a se alătură următoarele documente: a) extras de naștere (carte de botez); b) atestat dela medic, în care se dovedește cauza asurzirei; c) testimoniu de oltoire; d) testimoniu dela comună, în care se arată starea materială a părinților; în caz că acest testimoniu e de paupertate, petițiunea e scutită de timbru; e) acei părinți a căror stare materială le permite de a plăti pentru susținerea pruncului în școală, sunt îndatorați a alătură la petițiune o revelațiune iurisdicțională, în care se deoblig, că vor plăti regulat ratele prescise. Tipăriturile de lipsă pentru suplimentele de sub punctele b) și d) se capătă gratis dela direcțiunea școlai. Vor fi preferiți părinții, cari pentru susținerea pruncului plătesc la an 200 coroane, sau cel puțin 100 de coroane. De elevii fără avere se va îngriji institutul. Părintele însă este îndatorat a arăta, cu documente, că e neapt să plătească. Didactru pe an e 40 de coroane. Părinții fără nici o avere vor fi scutiți și de această sumă mică. Pentru provisiune la fiecare lună e de plătit rata, didactrul însă se poate solvi în două rate. De haine părinții sunt îndatorați a se îngriji. Rugăm interesații, ca petițiunea să o trimită cât mai curînd, dar mai târziu pînă în 15 Iunie a. c. la direcțiunea institutului surdo-mușilor din Timișoara.

— **Bani noi de metal,** se vor pune în circulație în amintirea jubileului de 40 de ani dela încoronarea M. Sale ca rege al Ungariei. Se vor bate piese de aur de câte o sută coroane...

Mai bine s'ar îngriji stăpînirea ca poporul să aibă destui din cei vechi, că din aceștia noi, de câte o sută bucata, puținii muritori o să aibă parte.

— **In Rudolfsnad** s'au dărîmat pînă acuma vr'o 350 case. Vitele toate au perit. Locuitorii și-au făcut barace de scînduri în margina comunei. Mizeria e mare. Ca să se scurgă apa au tăiat întăritura dela Caraș; vr'o 3—4 zile însă comuna Rudolfsnad va fi tot sub apă. — Drava amenință din nou cu esundare.

— **O broșură anti-grecescă.** În Filipopol a apărut o broșurică roșie sub titlul: »Atrocitățile comise de briganzii greci contra populațiilor bulgare fără apărare din Macedonia și din vilaețul Adrianopole« de Ivan Nicolof. În această broșură se descriu suferințele bulgarilor din Macedonia și ca concluzie se cere a se răspunde cu aceeaș măsură împotriva grecilor din Bulgaria, deoarece grecii din principat formează bande, cari se duc în Macedonia și Tracia, provăzute, cu pașapoarte eliberate de konzulii greci. Dacă am fi o națiune deamnă — zice între altele autorul — am lua exemplul dela România, care în 1900 pentru asasinatul unui singur om, Mihăileanu, era să ne declare războiu și a provocat ruina a sute de bulgari, expulzându-i din România și predând

Turciei pe bulgarii macedoneni. Acuma pentru câțiva macedo-români, ea a declarat războiu diplomatic și economic grecilor.

— **Turneul d-rei Agatha Bârsescu.** Ilustra tragediană română, domnișoara Agatha Bârsescu, părăsește peste câteva zile România. După cum am spus, ea pleacă în tovarășia talentului artist dl Const. Radovici fostul director al teatrului național din Craiova.

Din București ei pleacă direct la Berlin, unde vor rămânea cîțva timp și unde va avea loc căsătoria lor.

Dela Berlin ei se îndreaptă în noul continent unde marea noastră artistă are un splendid angajament la Irwing-Place Theater pentru un sezon complet de 8 luni. Tot acolo va juca și dl Const. Radovici.

La teatrul acesta se fac mari pregătiri în vederea seriei acesteia de reprezentații și teatrul a fost complet reorganizat. A fost numit un nou director în locul dlui Conried, anume drul Baumfield, ziarist, autor-dramatic.

Repertoriul pe care-l va juca acolo d-ra Bârsescu în limba germană e compus din tragedii clasice și drame moderne. D-sa va mai luă parte la o serie de matineuri literare organizate pentru popularizarea cele mai de seamă producțiuni literare și artistice germane.

După cât aflăm e vorba ca cu ocazia acestui turneu d-ra Bârsescu și dl Radovici să organizeze în noul continent o serie de reprezentații în limba românească cu piese din repertoriul nostru ca: »Meșterul Manole«, »Mărioara« etc.

— **Noul vapor român »Dacia«.** În prvința sosirii în România a noului vapor »Dacia« care a fost construit în șantierele din St.-Nazaire, se comunică următoarele amănunte: Vaporul se află terminat complet și dl Popovăși, subdirectorul serviciului maritim român împreună cu personalul vasului »Principesa Maria«, vor sosi la St.-Nazaire în ziua de 19 Maiu v. În ziua de 21 Maiu v. se va face recepțiunea vasului și încercarea lui cu căldările existente, iar în zilele următoare căldările vor fi demontate, conform contractului și apoi așezându-se din nou, se vor face nouă încercări în largul oceanului. Vasul va pleca din St.-Nazaire în ziua de 1 Iunie, fiind încărcat cu cărbuni și fiind alimentate cuptoarele de cărbuni. La sosirea în Constanța se vor face timp de 7—8 zile lucrările pentru amenajarea cuptoarelor pentru a fi alimentate cu păcură, după care vaporul va fi pus în serviciu. Itinerarul noului vas se va întocmi imediat ce va sosi în țară.

— **Cu privire la rămășagul** ce l-a făcut contele Paul Eszterházy cu mai mulți prietini, că va parcurge drumul dela Debrețin pînă la Budapesta cu o trăsură cu patru cai în timp de 3 zile, se anunță din Budapesta, că contele Paul Eszterházy a sosit acolo la timpul fixat, câștigînd astfel rămășagul în suma de 4000 cor. Pentru cazul, că n'ar sosi la timp, contele se obligase a plăti suma împătrită, adică 16.000 coroane. Distanța parcursă a fost de 369 kilometri.

— **Scufundarea unui vapor marin.** Se telegrafează din Monterideo, că vaporul norvegian »Nagapare« alaltăieri s'a nesipat din cauza viscolului mare și în câteva minute s'a scufundat. Au pierit 14 oameni.

— **Un general.** A murit generalul di Quinto, fost aghiotant la regele Umberto al Italiei, lângă care se afla când nefericitul Suveran a fost ucis la Monza în 1900. Generalul comandînd trupele circ. milaneze, și care s'a luptat cu vitejie la Solferino și Margenta, a fost unul din martorii contelui de Turin în duelul său cu ducele d'Orleans.

— **Cel mai accelerat tren din lume.** Cel mai accelerat tren din lume e expresul de lux al societății căilor ferate din Pensilvania, acest tren circulă între New-York și Chikago. Face în 17 ore și 40 de minute acest drum de 1470 chilo-

Fluidul-Universal

Magazin principal: Farmacia lui Török József, Budapest, Király-utca 12 și Andrássy-ut 25 precum o o și în cele mai multe farmacii. o o o

vindecă podagra, reuma, catarul (troacna) și influenza, tot felul de dureri de mâni, picioare, spate și șele iscate din răceală, mîncărimea, durerea de măsele și cap. Recreează și întărește muschii și nervii, cece-ce documentează număroasele epistole recunoscătoare sosite dela mediei și privați. O sticlă de un deți costă 1.50 fil., trei bucăți să trimit franco; 6 sticle mici de probă costă 3 coroane; 12 sticle franco 5 coroane. o o o o o o o o o o
Să trimit pe lângă ramburs „Vörös kereszt“ (crucea roșie) Temesvár
postal prin FARMACIA

metri, și în drum se oprește numai de cinci ori: în Filadelfia, Harrisburg, Pittsburg, în Fort Wayen și în Engleworg. Luțimea mijlocie e pe oră de optzeci și șapte și patru zecimi de chil, dar pe drumul șes dintre New-York și Filadelfia face pe oră 130 chilometri. Acest tren e renumit că orice întârziere mică o suplinește. În săptămâna trecută d. e. întârzierea de o oră a suplini-o făcând 160 chil. în câte două ore.

— **Mulțumită publică.** Comitetul parohial din Gaiul-mic a primit 50 coroane dela institutul de credit și economii »Timișana« ca întregire la salariul învățătoresc, care sumă primindu-o ne-a pus în cea mai plăcută pozițiune. S'a făcut prin aceasta un mare bine pentru comuna noastră bisericască săracă, pentrucă on. institut îi aducem pe calea publicității profundă mulțumită. În numele comitetului parohial. *Gaiul-mic*, 14 Maiu 1907. *Corneliu Mircea*, învățător, ca notar. *Zaharia Latsco*, paroh, ca președ.

— **Convocare.** Desp. ppsc Chișineu al Reuinnei inv. rom. dela școalele conf. gr.-or. din protopresbiteratul aradan I—VII își va ținea conțința de primăvară Joi 7/20 Iunie a. c. în comuna Curtici cu ocaziunea examenului final la școala inv. Mihaiu Dragoș.

Programa: 1) Dimineața la 8 ore chemare Duhului sfânt. 2) Ascultarea examenului. 3) Deschiderea ședinței. 4) Constatarea prezenților. 5) Discuțiuni asupra examenului. 6) Citirea eventualelor disertațiuni. 7) Discuțiuni asupra planului de învățământ. (Se notează că la acest punct fiecare membru prezent va trebui să ia cuvântul.) 8. Incassarea taxelor. 9. Propuneri și interpelări. 10. Fixarea proximei ședințe. 11. Incheierea ședinței. Nădab, la 13/26 Maiu 1907. *Traian Tabic*, m. p., secretar. *Dimitrie Boaru* m. p., președinte.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Pofțiți și cereți mustă. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri *Leichner és Fleischer* în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume! — Crema de față Regina,**

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 în Paris a fost premiata. Crema Regina, curată față în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil. Pudra Regina de cea mai bună dintre pudrele de pân'acum cunoscute. Se vând în culoare albă, roză și cremă. O șcatulă 1 cor. 40 fil. Săpunul crema Regina, e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetare a feței. O bucată 70 fil. De vândut în laboratorul chimic al lui *Temesváry József*, apotecar Szeged, Petőfi Sugár-ut și la *Török József*, apotecar, Budapest, Király-utca.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijirea mustăților folosește tot felul de unsoari. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndesă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (*Hajdusági bajuszpedrő*) inventată de *Grósz Nagy Ferencz* farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise rauc cu rambursă.

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebunțează pravul pregătit de farmacistul *Kun István* din Hajduszovát. De aceea se nu pregete nime a cumpără acest prav. Mai pe larg între inserate.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

Concert, petreceri.

— Tinerimea școlară și adultă din Sighișoara în frunte cu corpul învățătoresc invită la *Maia-lă*, ce-l va aranja Duminecă în 20 Maiu v. (2 Iunie n.) a. c. în Deal (Breite). La caz de timp nelavorabil se va ține în ziua de sf. Constantin și Elena. Plecarea va fi la 7 ore a. m. dela școala română gr. or. din loc.

— Tinerimea română din Stremți invită la concertul împreunat cu teatru ce se va aranja Duminecă în 20 Maiu (2 Iunie) 1907 în sala școlii din loc. Inceputul la 8 ore seara.

PARTEA LITERARĂ.

Din călătoria mea la București și la Constantinopole.

De TEODOR FILIPESCU.

Partea a II-a.

IX.

(Urmare din nrul 240/1906.)

Mai departe către Kiathane e fabrica de cătușe. Aici se varsă râul Zelefar în Cornul de Aur. Plecând mai departe pe râu dăm de *Valedi Kiosk*, vila de vară a sultanei, și ne debarcăm la moschea Sultan Hamid.

Peste vară, mai cu seamă Vineri după ameazi, vin aici damele turcești cu sclavele lor și cu eunuchii, apoi generali și diplomați etc. să petreacă ziua la joc și pe lângă muzică de ghtară.

La această excursiune am luat parte cu nevasta și copila, cu d-nii S. Vașoti, stud. med. otoman, A. Papacosta oficiant la agenția vapoarelor maritime române din Constantinopole, cu alți doi amployați dela această agenție, cu d-nii oficiali de comptabilitate din Cernăuți Tudan și Zielinski. Într-o cafenea primitivă lângă moschea Sultan Hamid am luat câte o cafea, și mâncat o bucată de brânză și pâne. Cafegiul ni-a cerut la plată pentru aceste 6 franci. La noi în Bosnia ar fi plătit străinii pentru aceste mâncări mai mult 1 franc. Dl Papacosta a spus grecului să primească doi franci, dar ăsta nu voia nici să auză, ci zicea că mai bine nu primește nimic. Atunci i-a oferit să meargă la poliție, care e lângă moschee. Grecul veni atunci iute după noi, a primit doi franci, a mulțumit frumos și s'a scuzat de multe ori. Căci de mergea la poliție, s'ar fi ales cu nimica, fiind că, poliția din Turcia croește astfel dreptatea. La poliție se întreabă: »Domnilor cât vreți să plătiți?« Acei doi franci îi primea polițaiul și îi băgă în buzunar, și grecul ar fi plecat cu buzele umflate. Am arătat aceste, ca să vadă cetitorii cât de decăzut e moralul bizantin, care a cuprins toate păturile poporului din Constantinopole și Levante. Rar vei găsi la Constantinopole o persoană, care să nu fie interesată de pungă sa. Inșelăciunea și pungășia e însușirea etnică principală a populațiunii autohtone, o urmare a culturii grecești — bizantine.

La cinci oare am părăsit Valea apelor dulci din Europa, și ne-am întors cu barca pe aceeași cale pe Cornul de Aur, admirând frumusețile capitalei la lumina de seară. Ne-am debarcat apoi la Podul Nou, și după plata taxei, pe lângă un bacșiș (căci fără bacșiș nu scapi la Constantinopole) ne grăbirăm la tunelul *Tramvaiului funicular* ca să ajungem mai iute la Pera. Acest funicular e asemenea aceluia din Buda, circulă la fie care 5 minute spre Galata și Pera. Călătoria e scurtă cam două minute, prețul pentru clasa II. e 20 para (10 bani). Biletele de călătorie se capătă la cassă. Stațiunea dela *Pera* e spre vest de strada Mare de Pera. Dela stațiunea aceasta ajungem pe jos prin Bulevardul petit Champs în câteva minute la hotel, unde ne așteptă deja masa.

După masă am asistat la teatrul de Variété în *Café de Commerce* unde s'au produs cântărețele franceze în cântări și jocuri franțuzești, o trupă japoneză și la urmă luptători deja amintiți, cari veniseră dela Arenele Romane din București. Intrarea e doi franci de persoană. Un german care eră în o lojă, striga: »*Hoch Oetinger*« când se prezentaseră luptătorii, și când s'a luptat cunoscutul luptător Schachmann cu un francez strigă într'una spre scandalizarea publicului »*Halt! dich Deutscher*« (ține-te neamțule!) »*Halt dich Schachmann!*« »Bravo Schachmann!« Abia după ce a fost huiduit de public, a mai încetat cu intreruperile sale.

Dumineca, 24 Septemvrie fu consfințită celei mai frumoase excursiuni, anume vizitării, *insulei Prinkipo* (*Küsül adolare* insulei roșii numită mai mult *Buiuk Ada*). Această insulă e vilegiatura notabililor greci și celorlalți europeni bogați din Constantinopole.

La 8 ore și jumătate am plecat dela hotel, și cu funicularul ne-am coborât la cartierul Galata în

strada Koraki. D'aci ne-am dus la *Podul-Nou* (lenki Kiupru) de unde pleacă ultimele vapor pentru insula Prinkipo la 9 ore. Am scos biletele la cassă pentru dus; prețul pentru o persoană cl. I. 1 franc. Lumea se îndesa la vapor; pe lângă ofițeri turci, erau greci, armeni, francezi, germani etc.

Vaporul pleacă din Bosfor în Marea de Marmara către cap *Serai Burnu* între continentul Europei și Asiei (Stambul și Scutari). De pe vapor se văd acuma zidurile Bizanțului (Stambulului) cu porțile vechi (în aceste ziduri) și turnul de iluminat. Pe partea Asiei se vede Scutari cu turnul lui Leander, mahalaua *Selimieh*, stațiunea căilor ferate anatole *Haidar Pașa* și suburbiul capitalei *Kadikie*. Vaporul face prima stațiune la *Haidar Pașa* a doua la *Kadikie*. Aici e școala de medicină militară, cazarma, spitalul militar și cimitirul englez din războiul de Crimeea. Acest cimitir aparține însă suburbiei Scutari. În Scutari locuiesc aproape numai turci, în Kadikie locuiesc mai mult creștini bogați.

Stațiunea următoarea pe coasta asiatică e *Moda*, o vilegiatură a creștinilor ca Kadikie. Vaporul face apoi o stațiune la vilegiatura *Fenier Bagdie* (pe coasta asiatică). D'acici încep insulele, din cari e prima *Insula Proti*, o colonie de vile frumoase a bogaților din Constantinopole. Această vilegiatură are vile, vii și grădini frumoase.

Următoarea stațiunea e la *Insula Antigoni*, care e și mai frumoasă decât Proti. Acuma vine la rând *Insula Halki* și mai frumoasă. Aici e facultatea grecească de teologie, și școala comercială, căci în *Fanar* (un cartier din Stambul) nu se află facultate de teologie. Facultatea de teologie se află într-o frumoasă clădire în vârful dealului. Pe insulă se văd vile frumoase și grădini superbe, iar lângă mare e școala de marină militară.

Ultima stațiune e *Insula Prinkipo* care a servit la bizantini ca exil pentru prinți. Călătoria din Constantinopole până aici se face cu vaporul în două ore. Aici ne-am debarcat și am făcut mai întâiu o preumblare prin strade. Pe această insulă lângă mare e mormântul împăratului *Teodosie Cel Mare* († 395 d. Hr.) asupra căruia e ridicată o casă mică, ce se vede de pe vapor, înainte de sosire la debarcader.

La Prinkipo se pot lua și băi de mare. Vilele cu grădinile frumoase sunt ale armenilor, grecilor și a europenilor bogați.

În restaurantul »*Hotel Giacomo*« am luat masa (Table d'hôte, 4 fr. pro persoană). Mâncarea în acest restaurant a fost cea mai bună, pe care am avut-o în Constantinopole. Deja înainte de prânz am tocmit măgari pentru excursiunea la *Mănăstirea sf. George*, care e situată în vârful dealului (insulei).

Dela hotel am plecat la două după ameazi călare pe măgari cu nevasta, copila, dnii Vașoti, Papacosta, Tudan, Zelniski și doi mănăstori. Această excursiune e o adevărată petrecere, căci turma și băeții cari mână măgarii, strigând după ei să fugă, fac o impresie din cele mai plăcute, pe care o poate avea cineva la Constantinopole. Măgari frumoși și eleganți înșoați se văd la toți locuitorii bogați acestei insule, ei constituiesc mijlocul modern de comunicațiune pe lângă birje.

În trei sferturi de oră am ajuns sus la mănăstirea, pe lângă care se afla și o cafenea. D'acici se vede pe deal orfelinatul grecilor din Turcia, care clădire a fost la început construită pentru hotel. Sultanul n'a dat voie să se facă acolo hotel, și d'aceea fu prefăcut în orfelinat. În dos de orfelinat e o altă mănăstire, iar în dreapta e biserică engleză.

În mănăstirea sf. George am vizitat ambele capele, ele apar ca niște locașuri de tot sărace. În capelă lângă intrare e mormântul sf. Constantin-cel-Mare. Într-o cameră a acestei mănăstiri e o fântână, numită »*aiazma*« (apa sfințită) unde bea lumea creștină să scape de vr'un rău. Lângă aiazmă pe zid e plancheta sf. George, călare, de bronz, pe care învârtesc credincioși monede de argint în semnul crucii, până nu le succede să le lipească de această icoană. Se zice că acela, a căruia se prinde moneda de icoană, n'are multe păcate. O grecoaică se silea înzadar să prindă o monedă pe icoana aceea, atunci îi ceru D. Papacosta voe, să o prindă. După mai multe trăsuri în semnul crucii, moneda s'a prins ca prin minune de șelele calului sf. George. Grecoaică mulțumită de acest serviciu, făcu cruce și plecă.

M'a interesat mult acest fenomen, și am cercetat mai de aproape icoana sf. George. Rezul-

tatul cercetării mele a fost, că sfinții călugări grecești, au uns placheta întreagă cu ceară, din care se strânge pe monetă o porțiune necesară, când se învârtește, pentru a se prinde de plachetă.

La întoarcere dela mănăstire la hotel prin pădure, am întâlnit băieți din orfelinat cu învățătorii lor, cari mergeau către mănăstire. Băieții erau îmbrăcați în uniformă, fața lor nu era însă așa de sănătoasă, dupăcum ne-am fi așteptat la acest loc, unde e aerul atât de curat. În fugă am ajuns călare la »Hotel Giacomo« unde ne-am dat jos și am plătit prețul tocmit (pentru un măgar 5 piaștri = 1 franc 5 bani și un bacșiș de 10 bani pro persoană, pentru băieții cari mânu măgarii).

D'aici am plecat la debarcader, unde am luat câte o cafea neagră. La 4 ore și trei sferturi am trecut cu vaporul la *Maltepe*, orașel pe coasta asiatică. Taxa pentru vapor e 40 bani clasa primă.

Maltepe e o stațiune a drumului de fier din Anatolia, care pune în comunicațiune capitala Constantinopole cu toate vilaetele din Azia, aci locuiesc aproape numai turci. Cășile sunt de lemn, cu mai multe rânduri și cu grădini frumoase. Lângă gară am văzut cadâne (femei turce) frumoase în port alb, desvâlțate, cu văl alb pe cap. Așteptând la gară sosirea trenului, am văzut și următoarea curiozitate. Doi băieți cu o șarpă roșie lată, peste piept, cu inscripția grecească: »Subscripție în ajutor băeților săraci« și cu o ceașcă (tablă) de tînchea în mână, ne cereau o contribuțiune, în grecește. Aceste ne arată, că grecii nu se sfiesc a aduna bani și dela străini, chiar la gară, în numele helenismului. Cât am putea încă învăța noi Românii dela acești inimi ai noștri?

La cassă am scos bilete pentru tren până la Haidar Pașa clasa II. în combinație cu vapor cl. I. pentru Constantinopole. Prețul pentru o persoană 6 piaștri = 1 fr. 26 bani. Dela *Maltepe* am plecat cu trenul la 5 și jumătate.

Căile ferate anatole sunt germane, inscripțiunile în vagoane sunt însă numai în limba franceză. Gările sunt frumoase. Vagoanele sunt elegante și construite după cerințele cele mai moderne cu un coridor larg în mijlocul vagoanelor. Linia această ferată trece lângă mare; în dreapta sunt grădini de legume, vii și vile elegante construite de piatră. Stațiunile dela *Maltepe* la Haidar Pașa sunt: *Bostandjik*, *Giustepe* și altele.

Intre altele noutăți în vagoane nu e lumină electrică, care e oprită în Turcia de către sultanul, ca se nu să facă vr'un atentat prin firul electric când ar călători afară de Constantinopole.

(Va urma).

Economie.

In atențiunea posesorilor de vii. Deoarece, după ploaia din zilele acestea, peronospora sau buretele părleii viilor se sporește și cuprinde frunzele și lăstarii viței de vie, pentru nimicirea ei, e necesar ca acum în săptămâna aceasta să se stropească viile cu o amestecătură, făcută din peatră vânăță, var, și apă.

Despre lipsa stropirei viilor numai aceia se mai îndoiesc, cari din lasă-mă să te las nu se mișcă, sau aceia cari stropind odată, în loc să facă bine s'au trezit cu mai rău.

La cești cu mai rău s'a întâmplat așa, pentru că nu au știut pregăti amestecătura. Au pus prea multă peatră vânăță uitând că ce-i prea mult nu-i sănătos. Pentru aceștia înșirăm următoarele: amestecătura se face astfel, că la 100 litre de apă adăugăm 1 kg. peatră vânăță și 1 kg. var nestâns, sau 2 kg. de cel stâns și tot măsura aceasta e a se ținea, când avem trebuință de mai multă, ori de mai puțină la stropirea cea dintâiu, adică 1 la sută. La a doua și a treia stropitură 2 procente, fiind și frunzele și lăstarii mai vâjnoși, pot suporta.

Portul Constanța. Se știe cât de mare este traficul de cereale în portul Constanța, mai ales pe la sfârșitul verei și toamna. Cerialele zilnice de vagoane sunt așa de mari, încât chiar dacă s'ar putea satisface ar fi imposibil să încapă atâtă vagoane pe liniile ferate și în port, căci n'ar avea unde să se miște. În același timp aglomerația de cereale este enormă, cu toate măsu-

rile restrictive ce se luau, pentru că nu există depozite suficiente.

Din această cauză guvernul conservator puse o taxă de 50 lei pe vagon de cereale spre a mai potoli aglomerația.

După cât suntem informați, guvernul liberal va construi în portul Constanța șase magazine de cereale a câte 33.000 tone capacitate fiecare. Se vor putea depozita deci în aceste magazine aproape 200.000 tone de cereale, ceea ce va înlătura în mare parte neajunsurile ce le îmbină actualmente comerțanții din acel port.

Față cu marele avânt ce a luat industria și exportul nostru de petrol, guvernul național-liberal este hotărât a mai construi încă cinci rezervoare în portul Constanța.

Se știe că actualmente avem 16 rezervoare cu o capacitate de câte 5000 metri cubici de petrol fiecare.

În curând deci vom avea în portul Constanța 21 rezervoare de petrol cu o capacitate totală de 105.000 metri cubici.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

3294/907. tkvi sz.

Póthirdetmény.

A tenkei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a »*Bihoreana*« tak- és hitelintézet végrehajtónak, *Mocz Szimeon* és *Illár Vaszali* olesai lakosok végrehajtást szenvedtek elleni 240 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében 2432—907. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a hagymási 95. számú betétben 437., 777. (szántó az I. és II. fordulóban) hírsz. alatt foglalt ingatlanokra egészben 112 korona, az ugyanezen betétben A+I., 981/1. (szántó a III. fordulóban) hírsz. alatt foglalt ingatlanokra szintén egészben 64 korona, és a hagymási 101. számú betétben A+I., 1—11. rendsz. alatt foglalt ingatlan és járandóságnak *Mocz Szimeon* és nejét illető 9/12-ed része 306 korona kikiáltási árban Hagymás községében 1907. évi június 22-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. cikk 167. §-a alapján a »*Victoria*« takaré- és hitelintézet végrehajtó érdekében is 131 korona tőkekövetelés s járulékaikielégítése végett megtartani fog.

Tenke, 1907. évi május hó 19-én.

(Olvashatatlan aláírás)

kir. jbiró.

In „Grădina Mikádó“

=== a s t a z i ===

Joi după amiază dela oarele 5 până la 7

aranjează

MARE CONCERT

Orchestra reg. 33 de infanterie, sub conducerea maeștrului Zellner Sándor.

Întrare liberă.

Seara cinematograf

Mă îngrijesc de mâncări și beuturi bune, precum și de cafea.

Cer sprijinul on. public :

Szűsz Mór.

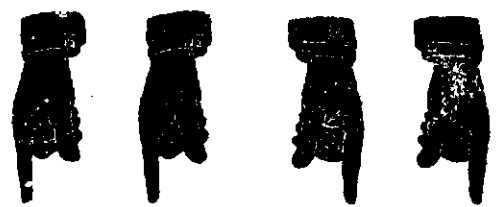
Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaș

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpedrő.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁGI!

Mustața e frumoasă

dacă întrebuințezi

pomada Hajdusági,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustetelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzumul reșesc

contra podagrei și a reumel, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

Védjegy.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fill. 3 sticle 6 cor. 65 fill. și lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i strică pentru pielea feței.

Știind că toate alifile de pânăcum pentru înfrumusețarea feței sunt stricicioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventeză un medicament nesticăcios. Nu conține mercurul, prin urmare:

Crema Fáy e unica nesticăciosă contra pistruilor, jubrților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugini și alte ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbăreăturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astăzi nu e stricăciosă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimente bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de schisă nrul 8, roșie nrul 11 și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la număr. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Uu borcan 4 cor.

Apă de pistru. Cel mai bun medicament pentru delaturarea pistruilor efect admirabil, căci îndată redă feța culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fill. Săpun de fieră pentru aceasta apă 80 fillerl.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndăajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., și e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și astmei.) — Iarna în deosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr din tuse, respinare neregulată, astmă, nădușală etc. Aceste boale îl istonesc pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fill.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venereale atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână depălină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discretie, pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fill.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răci de acest soi. Încață durerile, la moment redă sănătatea. — Uu borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecți gingivale cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, încetează la moment. O sticlă 70 de fill.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reîntoarcerea poștii în întreagă țara.

„Laboratoire Cosmétique Matilde“

Contra catharelor cele mai invecchite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

47 Klgr. cântărea dl Dr. Gera Attila din Volsánka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Alinã tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scurparea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilule „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari îi doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent îi doare capul slabilor, cari doresc că se îngrășe și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dlui Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuiți

CREMA-ALIFIA-**MATILDE** 1 coroață. SAPUNUL 1 cor. 60 f. PUDRA 80 fileri. 1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuițează după îndrumările preserise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuițând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroa ne.

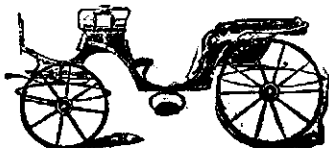
Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmétique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

S lănuină, unsoare și tot felul de articole de cârnățarie pe lângă prețurile cele mai avantajoase se poate căpăta zilnic în băcănia lui **Garay Károly** Arad, piața Boezkó nr. 2.

FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

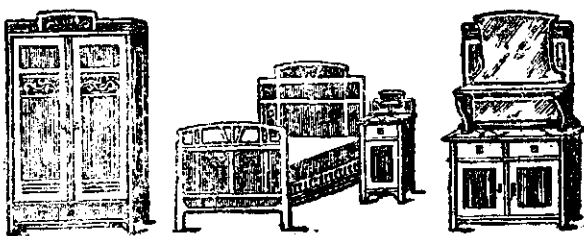
aranjată pentru putere electrică.

Își recomandă trăsurile de fabricate de rangul prim, care se află permanent în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit și franco.

Fabrică de mobile.

Gel mai ieftin isvor de a procura mobile e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după desemne date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

In așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélceh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durerea de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

este cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai a

Rothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specerie „La pisica neagră” Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de cafea făcut de mine, va fi compus numai din **cafea nobilă de India sudică**, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adresez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiesc să se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor.

Magazin mare de :

Vinuri de șampanie franțuzesti și ungurești,
liquor din țară și străinătate, precum tot felul
de articoli de specerie.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ARPAD

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Telefon 585.

Adresa telegrafică: Roppmann, Arad.

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială:

ARAD, Weitzer János-u. 13
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală:

BUDAPEST
Baross-utca 46.

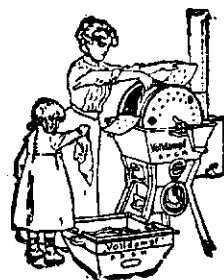
Primește tot felul

de lucrări de biurou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu
aburi („Teligöz’)
sistem **JOHN.**

Cea mai perfectă mașină de
spălat a actualității!

În raport cu spălătul
cu mâna, se economisește
75% din timp,
lucru, săpun, sodă apă
și combustibil.

**Rufele
se cruță.**

Aparat de spălat, fert,
aburit și desinfectant
totodată.

Ocupă loc mic.

Garanție: se transpoartă pentru încercare fără nici un obligament.

Deposit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de întabulare, convertez datoriile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili și demni de încredere.

*Se recomandă
a execută următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<p>● Tot felul de lucrări tipografice ●</p> <p>atingătoare de această branșă</p>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>după dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> <p style="font-size: 2em; margin: 0;">„TRIBUNA”</p> <p style="font-size: 1.5em; margin: 0;">ARAD</p> <p style="margin: 0;">Str. Deák Ferencz nr. 20</p> </div>		
PREȚ-CURRENTURI <small>în colțee la mână</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<p>● Diferite tipărituri pentru bănci ●</p>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<p>Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.</p>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

Cel mai frumos loc de vilegiatură în ARAD.

Să nu negligeze nimeni de a merge

În chioscul de nou re- novat din Parcul „Baross“

unde stă la dispoziția onor. public

Buffé rece și Cofetăria.

Zilnic cântă lăutarii dela orele 5. — Atât prețurile buffetului cât și ale cofetăriei sunt cele mai moderate și astfel întru toate acestea cere părținirea

Mihályi Gyula, cofetari.

Numai articole bune

se pot căpăta la

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de parfumuri, rechisite de barberie în Arad
ANDRÁSSY-TÉR 15.

Mare asortiment de rachete veritabile englezești pentru tenis și mingii, folbaluri, mingii de gomă, coșuri de călătorie, cosmeticuri franțuzești și englezești.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru prevedere cu apă și iluminare precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

Vânzare de saci și ponve.

Institut de a împrumuta saci.

Am onoare a aduce la cunoștința firmelor agricole și a agronomilor din loc și din împrejurime, că în a. c. la 1 Iunie

în Arad, Boros Béni-tér 1, lângă ferăria lui Hartmann Samu, în casa dlui dr. Sever Ispravnic am înființat un institut pentru a împrumuta saci unde **50,000** de saci stau la dispoziție.

În aceeași localitate mă ocup cu vânzarea a tot felul de saci și ponve, precum și cumpărare de saci de țărițe și făină odată folosiți.

Braun Miksa.

≡ Cumpărare și vinderea de saci de făină și țărițe folosiți. ≡